

Kommittémotion L

Motion till riksdagen 2020/21:3939

av **Lina Nordquist m.fl. (L)**

med anledning av prop. 2020/21:139 Ett modernt regelverk för Allmänna arvsfonden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda Allmänna arvsfondens uppdrag till att även kunna ge anslag till stiftelser och organisationer som erbjuder bostäder till hemlösa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Allmänna arvsfonden bildades genom ett beslut av 1928 års riksdag i samband med att arvsrätten begränsades. Kusiner och mer avlägsna släktingar uteslöts från arvsrätt, vilket ledde till att det allmännas arvsrätt utökades väsentligt. Skälet till begränsningen var en förändrad syn på arvsrätt. Kvarlåtenskap som inte övergick till en arvsberättigad släkting skulle i stället tillfalla en särskild fond, Allmänna arvsfonden. Fonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning. Två statliga myndigheter har hand om arvsfondsärenden, Kammarkollegiet och Arvsfondsdelegationen. Kammarkollegiets uppgift är att företräda och bevaka fondens rätt till arv. Kammarkollegiet ska också förvalta fonden på bästa möjliga sätt och betala ut pengar till beviljade projekt samt utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Arvsfondsdelegationen. Vilka projekt som ska få stöd ur fonden beslutas av Arvsfondsdelegationen som också följer

upp projekten och informerar om fondens ändamål och fondmedlens användningsområde.

Det är glädjande att regeringen hörsammat tidigare förslag på breddning av fondens målgrupp till att också omfatta stöd till projekt till äldre och äldreforskning. Särskilt viktigt är detta då det inom många områden föreligger brist på forskning när det gäller äldre, åldrandet och metoder för behandling, vård och rehabilitering av äldre. Att äldre dessutom är en växande grupp i samhället gör frågan än mer relevant. Liberalerna tillstyrker därför vad som anförs i propositionen angående att utöka Allmänna arvsfondens målgrupp till att också omfatta äldre.

Varje år godkänner fonden projekt motsvarande drygt en halv miljard kronor. Då fonden återupprepat har haft utmaningar med att kunna följa upp att projekten följer de riktlinjer som har antagits välkomnar därför Liberalerna att ytterligare skärpningar genomförs. Vad vi emellertid saknar i regeringens proposition är att ytterligare rikta fondens anslag till tjänster som kommer samhällets mest utsatta till del. Hemlöshet är en av de mest extrema formerna av utsatthet. Ett starkt välfärdsland som Sverige är starkt nog att se till att ingen människa ska behöva sova på gatan. Det behövs ytterligare nationella åtgärder för att stödja kommuner i deras arbete med att säkerställa att fler hemlösa får en möjlighet till en ny chans i det svenska samhället.

Civilsamhället är livsviktigt för att motverka hemlöshet och hjälpa de som är i akut behov av stöd. Stockholms stadsmission och Svenska kyrkans arbete för att stödja de som har det allra svårast är nämnvärda och behöver ha de stöd som de kan få av samhället för att fortsätta bedriva sina insatser. Men det behövs också ett större statligt ansvar för att se till att fler kan lyftas ur hemlöshet.

Finland hör till de få länder som under de senaste åren har lyckats vända utvecklingen och kraftigt minskat hemlösheten. Genom Y-Stiftelsen, som delvis finansieras av vinster från den finska motsvarigheten till Svenska Spel, arbetar finländarna med en strategi om ”bostad först” för att hindra att utsatta människor hamnar i än mer utsatta situationer. Det är tydligt att deras strategi har varit mer framgångsrik än många andra länder. Finland är idag det enda landet inom EU där hemlösheten minskar, sedan 1987 har hemlösheten minskat från 18 000 till 5 482 personer. Stiftelsen köper och bygger bostäder för hemlösa och äger idag 17 000 bostäder i 54 finska kommuner. Utöver finansieringen från den finska motsvarigheten till Svenska spel erbjuder även staten krediter med låg ränta och har fått projektstöd från sociala fonder.

Sverige bör ta lärdom av det finska exemplet, samtidigt som vi skapar stöd för fungerande sociala stiftelser, frivilligorganisationer och bolag som redan förmedlar sociala bostäder i Sverige. Genom att Allmänna arvsfondens uppdrag breddas till att även kunna finansiera stiftelser och organisationer som tillhandahåller bostäder åt hemlösa skulle civilsamhället kunna ta del av resurser som kan vara helt avgörande.

Lina Nordquist (L)

Barbro Westerholm (L)

Maria Nilsson (L)

Christer Nylander (L)

Allan Widman (L)

Johan Pehrson (L)

Gulan Avcı (L)

Mats Persson (L)